

Badanie opinii mieszkańców Wólki Kozodawskiej na temat ich sołectwa i kierunków przyszłego rozwoju

Raport końcowy

Opracował: MMD Milanowa S.C., Magdalena Dudkiewicz, Marek Dudkiewicz
Dla: Gmina Piaseczno
Data: 31 października 2022 r.

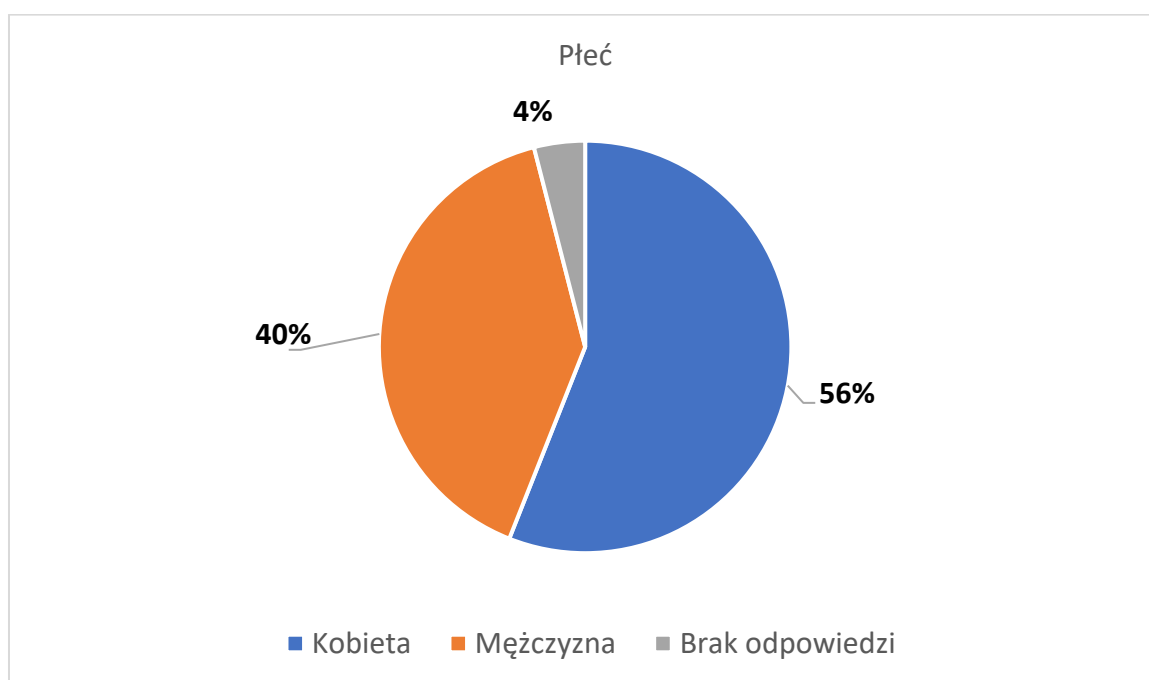
Wstęp

Ankieta dotycząca opinii mieszkańców Wólki Kozodawskiej na temat ich sołectwa i kierunków rozwoju została opracowana na zlecenie Gminy Piaseczno we współpracy z Sołtys i Radą Sołecką Wólki Kozodawskiej. Ankieta miała postać skryptu komputerowego zamieszczonego w aplikacji Formularze Google, dostępna była również w postaci wydrukowanej.

Ankiety wypełniło 90 osób. Nie jest to próba ani losowa ani reprezentatywna. Wyników nie można zatem interpretować w odniesieniu do całej populacji mieszkańców sołectwa. Jest to jedynie opinia tych mieszkańców, którzy wypełnili ankietę, a nie sposób ustalić, co spowodowało, że właśnie te, a nie inne osoby się na to zdecydowały.

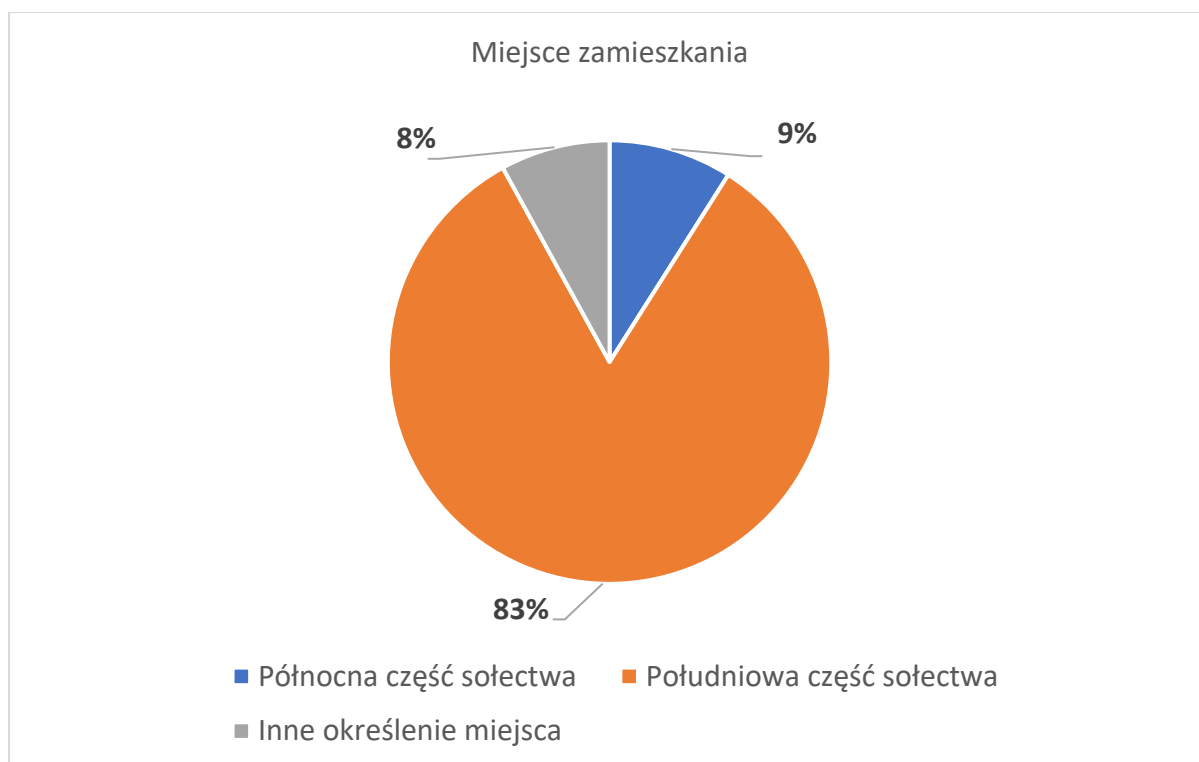
Kim są mieszkańcy, którzy wypełnili ankietę

Rys. 1. Płeć osób badanych

Ankiety nieznacznie częściej wypełniały kobiety – ich udział w próbie jest nieco większy niż wśród wszystkich mieszkańców (kobiety stanowią 52% mieszkańców sołectwa, a mężczyźni 48%, źródło: Urząd Miasta i Gminy Piaseczno, 2022 r.).

Rys. 2. Miejsce zamieszkania na terenie sołectwa osób badanych

Zdecydowaną większość osób badanych stanowią osoby deklarujące, że mieszkają w południowej części sołectwa (po południowej stronie rzeki Jeziorka, bliżej Zalesia Górnego).

Tabela 1. Wiek osób badanych

Grupa wiekowa	Odsetek w próbie
10 do 20	6%
21 do 30	6%
31 do 40	9%
41 do 50	27%
51 do 60	34%
61 i więcej	10%
nie podano	9%

Ankietę wypełniły osoby w wieku od 10 do 73 lat. Zdecydowana większość badanych (łącznie 71%) jest jednak w wieku powyżej 40 lat. Osoby w tym wieku stanowią natomiast 52% mieszkańców sołectwa (źródło: Urząd Miasta i Gminy Piaseczno, 2022 r.).

Tabela 2. Rok zamieszkania osób badanych na terenie sołectwa

Rok zamieszkania	Odsetek w próbie
do 2000	10%
2000 do 2004	42%
2005 do 2009	20%
2010 do 2014	16%
2015 i później	10%
nie podano	2%

Prawie dwie trzecie badanych (62%) to osoby, które zamieszkały na terenie sołectwa w pierwszej dekadzie XXI wieku.

Podsumowując – ankietę wypełnili przede wszystkim mieszkańcy w wieku powyżej 40 lat, mieszkający na terenie sołectwa co najmniej kilkanaście lat, głównie z południowej strony rzeki Jeziorki (bliżej Zalesia Górnego). Analizując te dane należy zatem pamiętać, że wyniki odzwierciedlają przede wszystkim głos tej grupy mieszkańców sołectwa. Pozostali mieszkańcy nie wypowiedzieli się bowiem w ankiecie w liczbie, która pozwoliłaby na osobną, wiarygodną statystycznie, analizę ich opinii. Z tego powodu wszystkie dane podane są dla całej próby (N=90).

Poziom zadowolenia z mieszkania na terenie sołectwa

Tabela 3. Poziom zadowolenia z zamieszkiwania na terenie sołectwa

Poziom zadowolenia (skala od 0 do 10)	Odsetek w próbie
Niezadowoleni (oceny od 2 do 4)	3%
Ani zadowoleni, ani niezadowoleni (ocena 5, środek skali)	6%
Umiarkowanie zadowoleni (oceny 6 – 7)	16%
Zadowoleni (oceny od 8 do 10)	76%

W przypadku skali od 0 do 10 (jaką zastosowano w pytaniu o poziom zadowolenia z mieszkania na terenie sołectwa) o faktycznym zadowoleniu można mówić w przypadku oceny 8 lub wyższej. Zadowolenie z miejsca zamieszkania wyraża zatem trzy czwarte badanych. Osób, które wprost wyrażają swoje niezadowolenie jest bardzo mało (3% - należy pamiętać, że przy tak małej liczebności próby są to w istocie pojedyncze osoby). Średni poziom zadowolenia z zamieszkiwania na terenie sołectwa jest zatem wysoki i wynosi 8,2.

Badani zostali poproszeni o swobodne wypowiedzi uzasadniające ocenę swojego poziomu zadowolenia. Uzyskane odpowiedzi zostały poddane analizie i zakodowane w szersze kategorie (w nawiasach, kursywą, zamieszczone zostały konkretne cytaty). Podawano zatem:

- **41%** konkretne zalety: dobre sąsiedztwo, cisza, przyroda, bliskość Piaseczna i Warszawy. (*Świetna infrastruktura, ciekawe wydarzenia, brak uciążliwych inwestycji; Przyjazna okolica z lasami, różne usługi potrzebne do życia w bliskiej okolicy, duża liczba życzliwych sąsiadów, kolejka do Warszawy; Fajni ludzie, dużo przyrody; Bliskość Stolicy a jednocześnie tereny leśne i zbiorniki wodne*);
- **23%** konkretne wady: zła komunikacja publiczna, przeradza się w sypialnię, za dużo inwestycji (w domyśle deweloperskich), narzekania na infrastrukturę techniczną: odwodnienie, światłowód, drogi. (*Nie podobają mi się zmiany na przestrzeni ostatnich 20 lat: nowe domy maskary, brudny las, łąki i pola zabudowane i powoli zabetonowywane. Oaza spokoju zamienia się w kolejną podwarszawską sypialnię. Żal; Nie podoba mi się, że zaniedbano sprawę odwodnienia wsi. Rowy nie zostały połączone, a ich konserwacja wola o pomstę do nieba; Coraz więcej domów i coraz więcej asfaltu; Zmiany, które zachodzą na terenie wsi sprawiają, że upodabnia się ona do typowej sypialni miejskiej; Infrastruktura nie jest do końca przyjazna dla mieszkańców. Potrzebne są tu jeszcze duże inwestycje*);
- **14%** jednoznacznie pozytywne wypowiedzi, bez wskazania konkretów. (*Super miejsce, Jest bardzo fajnie, Szczęśliwe miejsce, dobrze się tu mieszka, Bardzo sympatyczna okolica*);
- **27%** nie udzieliło odpowiedzi na pytanie otwarte.

Co się podoba, a co nie podoba się na terenie sołectwa

Badani zostali następnie poproszeni o wskazanie do pięciu rzeczy, zjawisk, cech, które podobają się im na terenie sołectwa, a w kolejnym pytaniu o aspekty, które im się nie podobają. Wypowiedzi te ponownie zostały poddane analizie i zakodowane w szersze kategorie:

- **51%** przyroda. (*Wiejski klimat miejscowości (...)* Bliskość pól, łąk, lasów; *Otoczenie przyrody; Blisko lasu, dużo miejsc do spaceru m.in Górkę Szymona*);
- **40%** infrastruktura sportowa i dla dzieci. (*Skate park, plac zabaw, boiska piłki nożnej; są miejsca rekreacji; Plac zabaw; Budowa skate parku*);
- **38%** usługi publiczne, sklepy (*Pełna infrastruktura, gaz, drogi, kanalizacja; Infrastruktura: gaz, światłowód, kanalizacja, drogi, sklepy; Top market, piekarnia*);
- **30%** cisza, spokój, bezpieczeństwo: (*Cisza; Spokój, Jest dość bezpiecznie*);
- **23%** sąsiedzi. (*Sąsiedzi; Przyjaźni mieszkańcy; Atmosfera jaką stwarzają mieszkańcy*);
- **19%** drogi, ścieżki rowerowe, chodniki. (*Drogi; Ronda; Inwestycje w infrastrukturę drogową*);
- **19%** zarządzanie (Pani Sołtys), wydarzenia, życie społeczne: (*Organizowane wydarzenia; Aktywność Sołtyski; imprezy coroczne; Wydarzenia integracyjno-kulturalne; Spotkania integracyjne organizowane przez Panią Sołtys*);
- **12%** inne, np. rodzaj zabudowy, Dworek Polski;
- **13%** brak wskazań.

Wśród pozytywnie konotowanych aspektów sołectwa zdecydowanie najczęściej przywołano walory przyrodnicze – wspomniała o nich połowa badanych. Dwie piąte ankietowanych wskazywało na infrastrukturę zarówno sportową i dla dzieci oraz usługi publiczne i sklepy. Jedna trzecia wskazywała na ciszę, spokój, poczucie bezpieczeństwa. Pozostałe aspekty były wymieniane przez mniejszy odsetek badanych, a 13% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Badani wskazywali średnio trochę więcej niż dwie (2,3) cechy, zjawiska, które podobają im się na terenie sołectwa.

Z kolei występujące na terenie sołectwa zjawiska, które badani konotują negatywnie, to:

- **47%** niedostateczny dostęp do infrastruktury lub jej słaba jakość: Internet, ławki, miejsca spotkań, oświetlenie, odwodnienie, dostęp do leczenia, do edukacji. (*Brak szybkiego Internetu w niektórych rejonach; Ustawienie wzdłuż ulic kilku niewielkich ławeczek dla ludzi starszych umożliwiłoby im to spacerować czy nawet co sprawniejszym udanie się do Top marketu; Objęcie Internetem światłowodowym pominiętych odcinków naszej wsi; Brak inicjatyw OZE, np. wiat PV z punktami ładowania EV, czy rowerów elektrycznych; nieuregulowane odwodnienie; Apteka, lekarz specjalista, poczta - bez samochodu nie dojedziesz; Zaniedbany plac zabaw wymagający inwestycji; Brak oświetlenia ulic, brak odwodnienia, Brak miejsca spotkań*);
- **33%** zaniedbana lub ograniczana przyroda, zaśmiecenie, smród z oczyszczalni, nadmierny ruch samochodowy, zaniedbania w zakresie estetyki i opieki nad zwierzętami. (*Oczyszczalnia rzadziej niż kiedyś, ale jednak potrafi śmierdzieć; Zaniedbany las, pozostawione gałęzie po wycince; Brud w lesie i na łąkach; Redukowanie obszarów zielonych (lasy, łąki); Niesprzątanie odchodów po psach; Końskie fajno na ulicach; duże natężenie ruchu na ul. Źródlanej; Plaga szpetnych płotów zasłaniających posesje w 100 %, a to chyba jest nielegalne i bardzo źle wpływa na wizerunek miejscowości*);

- **29%** drogi, chodniki, ścieżki rowerowe. (*Brak chodników; brak ciągów spacerowych; Konieczne ograniczenie prędkości przy skrzyżowaniu Wichrowa róg Źródłana do 40 km/h lub przynajmniej lepsze oznaczenie i wyegzekwowanie ograniczenia prędkości do 50 km na godzinę. Ograniczenie prędkości do 40 km na godzinę na Herbacianej Róży: ulica ta często służy jako spaceriak i dojście do placów zabaw; Mało ścieżek rowerowych; Zakrzaczony łuk na ul Herbacianej róży. Brak widoczności przy skręcie; Szlak pieszo rowerowy zablokowany przez stajnię HSA; Brak drogi łączącej Herbacianej Róży z rondem Jesówka. Brak ronda na jednym z najruchliwszych i najniebezpieczniejszych skrzyżowań: Droga Dzików i Pionierów; brak sygnalizacji świetlnej na Drodze Dzików przy wyjeździe na ulicę Źródlaną; Brak ścieżki rowerowej i pasów na ulicy Dworskiej*);
- **20%** komunikacja publiczna. (*Całkowity brak synchronizacji autobusów Linii "L" ze stacją PKP Zalesie/częstotliwość tych połączeń; Daleko do pociągu, brak bezpośredniego połączenia autobusowego z Warszawą; Zbyt rzadko kursujące autobusy oraz kolejki podmiejskie; Słaba komunikacja; Okropna komunikacja z Piasecznem i Warszawą; Autobus, który mimo tego, że jeździ rzadko to i tak się spóźnia albo nie przyjeżdża. Często też przyjeżdżają 2 autobusy w krótkim odstępie czasowym, a później długa przerwa*);
- **19%** niewłaściwe zachowania społeczne/złe relacje międzyludzkie. (*Wandalizm; Duża ilość osób niezainteresowanych sprawami lokalnymi; Nie podoba mi się, że są tacy którzy wyrzucają śmieci gdzie popadnie; Zakłócanie ciszy nocnej przez szczekające psy; Piraci drogowi na lokalnych drogach, gdzie obowiązuje 20 km/h; Ostatnio młodzież poniszczyła znaki drogowe, może system kamer by się przydał*);
- **7%** zarządzanie, dostęp do informacji. (*Słaba informacja nt. lokalnych spraw; Niemoc w konstruktywnym domykaniu poruszanych spraw / problemów; Brak informacji z wyprzedzeniem o imprezach we wsi; niesprawiedliwe zarządzanie Pani Sołtys; Informacja o różnych spotkaniach dociera do zbyt małej liczby mieszkańców – nie wszyscy korzystają z social mediów; Brak propozycji aktywacji dla Seniorów*);
- **7%** źle zaplanowana zabudowa. (*Chaotyczna zabudowa (...) nieuporządkowane ogrodzenia; Domki typu bliźniak organizowane w małe zamknięte osiedla; Zbyt ciasna zabudowa. Za małe działki budowlane*);
- **4%** niedostateczny dostęp do sklepów, restauracji. (*Brak Biedronki – wszędzie jest tylko u nas nie ma; Brak kawiarni; Brak stacji benzynowej; Brak apteki*);
- **16%** brak wskazań.

W negatywnym kontekście najczęściej wskazywano niewystarczający na terenie sołectwa dostęp do różnego typu infrastruktury lub jej słabą jakość (opinie blisko połowy badanych). Wymieniano m.in. Internet (światłowód), ławki, odwodnienie. Jedna trzecia badanych wskazywała na występujące na terenie sołectwa zaniedbania w obszarze przyrody lub jej ograniczanie. Blisko jedna trzecia dostrzega braki w zakresie infrastruktury drogowej, narzekając na stan dróg, chodników i ścieżek rowerowych. Żadnej odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 16% badanych. Badani średnio podawali mniej niż dwie (1,6) cechy, zjawiska, które nie podobają się im na terenie sołectwa.

Ocena elementów infrastruktury dostępnej na terenie sołectwa

Badanych poproszono także o ocenę łącznie dwunastu elementów infrastruktury dostępnej na terenie sołectwa. Dla każdego elementu była możliwość skomentowania swojej oceny. Zestawienie wszystkich ocen jest przedstawione w tabeli 4. Dane są w niej uporządkowane według częstości wskazywania oceny „należy wprowadzić zmiany”.

Tabela 4. Ocena poszczególnych elementów infrastruktury na terenie sołectwa

Element infrastruktury	Obecny stan mnie zadowala	Należy wprowadzić zmiany	Nie mam zdania / trudno powiedzieć
Komunikacja publiczna z Warszawą	26%	56%	19%
Ścieżki rowerowe	30%	54%	16%
Komunikacja publiczna z okolicznymi miejscowościami	18%	53%	29%
Zagospodarowanie wód opadowych	17%	50%	33%
Chodniki	43%	50%	7%
Miejsca spędzania wolnego czasu dla osób dorosłych	31%	49%	20%
Miejsca spędzania wolnego czasu dla nastolatków	33%	40%	27%
Drogi publiczne	54%	40%	6%
Stojaki na rowery przy placówkach handlowych	43%	37%	20%
Miejsca zabaw dla dzieci	53%	22%	24%
Dostępność żłobków	16%	7%	78%
Dostępność przedszkoli	24%	4%	71%

Sześć elementów infrastruktury zostało ocenionych jako niewymagające zmiany przez przynajmniej połowę badanych mieszkańców, jednak niewiele wypowiedzi dotyczyło w tej grupie zagadnień oceny komunikacji publicznej z okolicznymi miejscowościami oraz zagospodarowania wód opadowych. Można domniemywać, że są to aspekty ocenione dość jednoznacznie negatywnie, jako wymagające wprowadzenia zmian. Inaczej jest natomiast np. z oceną stanu chodników – liczba mieszkańców uznających, że potrzebne są zmiany jest tylko nieznacznie większa od liczby mieszkańców uznających obecny stan za zadowalający. Zapewne wynika to z doświadczeń z najbliższego otoczenia, z tego, czy dany mieszkaniec w swojej okolicy ma zapewnione potrzebne chodniki, czy nie. Podobnie wygląda ocena stanu dróg publicznych – w tym przypadku jest nawet więcej osób zadowolonych z obecnego stanu niż oczekujących zmian. Warto podkreślić, że tylko te dwa aspekty są oceniane przez praktycznie wszystkich badanych, jedynie nieliczna grupa wybrała odpowiedź „nie mam zdania / trudno powiedzieć”. Drogi publiczne oraz miejsca zabaw dla dzieci to jedyne elementy infrastruktury, których stan został oceniony jako zadowalający przez przynajmniej połowę osób badanych. Dwa elementy infrastruktury (dostępność żłobków oraz przedszkoli) praktycznie nie zostały ocenione – zdecydowana większość badanych nie miała w tych aspektach zdania, co bez wątplenia jest związane z przywołaną wcześniej strukturą wiekową osób odpowiadających na ankietę: zapewne duża część badanych nie ma dzieci w wieku żłobkowo-przedszkolnym i nie tym samym ma wiedzy ani opinii na temat tych elementów infrastruktury na terenie sołectwa.

Wydaje się, że najpilniejszych działań wymagają kwestie komunikacji (z Warszawą i lokalną), elementy infrastruktury drogowej przeznaczonej dla rowerzystów i pieszych, rozwiązanie kwestii

wód opadowych oraz stworzenie miejsca / przestrzeni do spędzania wolnego czasu dla osób dorosłych.

Tabela 5 zawiera zestawienie komentarzy dodanych do ocen poszczególnych elementów infrastruktury. W dużej mierze miały one charakter ogólnych wypowiedzi (że dany element nie występuje, jest go mało, itp.) albo były wskazaniem konkretnych potrzeb (np. miejsc, w których dana inwestycja powinna się pojawić lub typu inwestycji, która powinna się pojawić).

Tabela 5. Komentarze badanych na temat poszczególnych elementów infrastruktury

Element infrastruktury	Treść komentarzy
Komunikacja publiczna (z okolicą oraz z Warszawą)	Brakuje, za mało – 32% Pomysły zmian – 22% (głównie synchronizacja autobusów z pociągiem)
Ścieżki rowerowe	Brakuje, za mało – 22% Wskazane konkretne miejsca – 22% (Źródłana, Dworska, do Piaseczna) Pomysły zmiany – 11% (łączenie ścieżek, nawierzchnia)
Zagospodarowanie wód opadowych	Jest źle, zaniedbania, źle zrobione, wskazanie potrzeb – 32% (zaniedbane rowy melioracyjne, brak całościowego podejścia)
Chodniki	Wskazanie konkretnych miejsc – 17% (Herbaczanej Róży) Ogólnie brakuje – 11%
Drogi publiczne	Wskazanie konkretnych miejsc – 17% (Herbaczanej Róży, Droga Dzików, Źródłana, Polnej Róży) Ogólnie potrzeba zmian ulepszeń – 16% (chodniki, ścieżki, utwardzenie – różne opinie) Jest dobrze poprawia się – 13% (ronda)
Miejsca spędzania wolnego czasu dla osób dorosłych	Wskazanie konkretnych potrzeb – 29% (miejsce do spotkań pod dachem: świetlica, klub, kawiarenka, rekreacyjny teren zielony, ławki) Brakuje takich miejsc – 22%
Miejsca spędzania wolnego czasu dla nastolatków	Wskazanie konkretnych potrzeb – 19% (miejsce spotkań pod dachem, oświetlenie skate parku, boiska) Brakuje takiej oferty – 16% Ale – nastolatki chcą się wyrwać do Piaseczna i Warszawy, ważniejsza lepsza komunikacja (pojedyncze głosy)
Miejsca zabaw dla dzieci	Wskazanie konkretnych potrzeb – 13% (oświetlenie i monitoring, dbałość o stan zabawek, wprowadzanie nowych) Wskazanie negatywnych aspektów – 10% (zaniedbanie placu zabaw, dewastacje, stan zabawek)
Stojaki na rowery przy placówkach handlowych	Brakuje, za mało – 18% Powinny być inne – 8%

Wizja sołectwa i wspólnoty mieszkańców

Badanym przedstawiono pięć stwierdzeń dotyczących wizji sołectwa i poproszono o ustosunkowanie się do każdego na skali od 1 (zdecydowanie się nie zgadzam) do 7 (zdecydowanie się zgadzam).

Tabela 6. Wizja sołectwa

Stwierdzenie	Nie zgadzam się	Ani się zgadzam, ani nie zgadzam	Zgadzam się	Średnia ocena (skala od 1 do 7)
Zachowanie walorów przyrodniczych w naszym sołectwie jest ważniejsze niż jego intensywny rozwój (w tym rozbudowa infrastruktury)	8%	19%	73%	5,7
Mieszkańcy naszego sołectwa potrzebują rozwoju infrastruktury nawet kosztem utraty części walorów przyrodniczych	68%	8%	24%	2,8
Rzeka Jeziorka i jej okolice powinny zachować naturalny i dziki charakter	7%	10%	83%	6,1
Chciałabym / chciałbym, aby nasze sołectwo zachowało obecny charakter	14%	17%	69%	5,4
Mieszkańcy naszego sołectwa tworzą wspólnotę lokalną	18%	32%	50%	4,8

Zdecydowana większość mieszkańców wypełniających ankietę przywiązuje wagę do zachowania obecnego stanu przyrody. Warto podkreślić, że z opinią na temat zachowania dzikiego i naturalnego charakteru Jeziorki zgodziło się w sposób zdecydowany (ocena maksymalna – 7 na skali od 1 do 7) aż 67% badanych, a z opinią na temat większego znaczenia zachowania walorów przyrodniczych w porównaniu do intensywnego rozwoju maksymalną ocenę 7 wskazało 56% badanych. Widoczna jest jednak pewna ambiwalencja opinii – niezgoda na rozwój infrastruktury kosztem utraty części walorów przyrodniczych nie jest już tak zdecydowana (ocenę minimalną, czyli 1, przyznało 36% badanych).

Połowa badanych uznała, że mieszkańcy Wólki Kozodawskiej tworzą wspólnotę lokalną – opinia ta jest jednak mało ugruntowana (ocenę maksymalną, 7, wskazało tylko 16% badanych). Wypełniający ankietę mieli możliwość uzasadnienia swojej oceny dotyczącej stanu wspólnoty lokalnej. Te swobodne wypowiedzi zostały, podobnie jak przy poprzednich pytaniach, zakodowane w szersze kategorie. Blisko dwie piąte badanych (38%) nie skorzystało jednak z tej możliwości, dlatego przy poniższych kategoriach nie podane są wartości procentowe (z uwagi na zbyt niską podstawę procentowania). Najczęściej podawane oceny stanu wspólnoty w sołectwie dotyczyły:

- braku zainteresowania ze strony mieszkańców, bierności. Takie opinie wyrażały przede wszystkim osoby oceniające, że mieszkańcy nie tworzą lokalnej wspólnoty (*Zbyt mało osób jest zainteresowanych integracją z sąsiadami; większość mieszkańców jest bierna; Nie widzę zbyt dużej aktywności mieszkańców; Patrząc na wielu mieszkańców - ich domy, zachowanie, czystość domostwa i wokół niego - sądzę, że nie są zainteresowani wspólnotą lokalną i jej dobrostanem; W miejscowości naszej mieszkają ludzie w wieku "produkcyjnym". W dzień powszedni wszyscy pracują i nie ma czasu na spotkania. W weekendy są zajęci rodziną*);
- istnienia lokalnych grup aktywnych mieszkańców (*Jest kilka lokalnych grup które potrafią się połączyć; Duża ilość mieszkańców się zna, szczególnie tych bardziej aktywnych. (...) Możemy mówić raczej o wspólnocie Wólki, ale tej części przy Zalesiu Górnym. Tu są inicjatywy sąsiedzkie - Archipelag Życzliwości na Osiedlu Dom Rodzinny oraz Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Kozodawski Sad oraz Sołtyska i Rada Sołecka; Za mało ludzi buduje wspólnotę; Tylko część osób uczestniczy w życiu społecznym; Istnieje tu kilka odrębnych wspólnot, które się tworzą wśród sąsiadów. Co jest naturalne*);
- dostrzegania działań integrujących, lokalnych inicjatyw i wydarzeń (*Ostatnie pikniki jednak trochę zbliżyły mieszkańców; Są wydarzenia integracyjne oraz akcje np. sadzenie drzew czy sprzątanie Wólki; okazjonalne imprezy sołtyski, za które bardzo należy podziękować; Ostatnie akcje pomocy uchodźcom (m.in. dyżury robienia kanapek) to był bardzo budujący przykład oddolnej inicjatywy i świetnej organizacji; Na festyny/ spotkania przychodzi dość dużo osób, ale już np. na akcję sprzątania naszej wsi nieco mniej*).
- anonimowości mieszkańców, faktu, że nie znają się między sobą (*Wiele osób się nie zna; Mieszkańcy są napływowi w większości i nie znają się zbyt dobrze; Ludzie nawet na zebrania nie chodzą i się nie znają*).

Inne, rzadziej pojawiające się oceny dotyczyły:

- istnienia części sołectwa, które nie znają się ze sobą, są czymś oddzielnym, wskazywano na istnienie południowej vs północnej części sołectwa, oraz specyfikę osiedla przy Top Markecie (*Możemy mówić raczej o wspólnocie Wólki, ale tej części przy Zalesiu Górnym; duże osiedle koło top market jest odcięte od reszty mieszkańców, mieszkańcy z dwóch różnych stron Jeziorki się nie znają; Wspólnota jest tylko w części Wólki Kozodawskiej za cmentarzem, pozostali uczestniczą w nieznacznym stopniu, a większość mieszkańców przed Jeziorką nie uczestniczy*);
- znajomości pomiędzy poszczególnymi grupami mieszkańców, na co wskazywały jednak tylko osoby gotowe uznać, że mieszkańcy tworzą wspólnotę lokalną (*Wiele osób zna się i utrzymuje kontakty; W większości sąsiedzi się znają często spotykają są sobie pomocni i życzliwi*);
- braku inicjatyw / imprez integrujących (*Brak klubu seniora, brak lokalnego klubu sportowego "dla mieszkańców" pro Bono, brak zajęć w szachy czy brydża, brak mini ligi dla dzieci, brak konkursów*

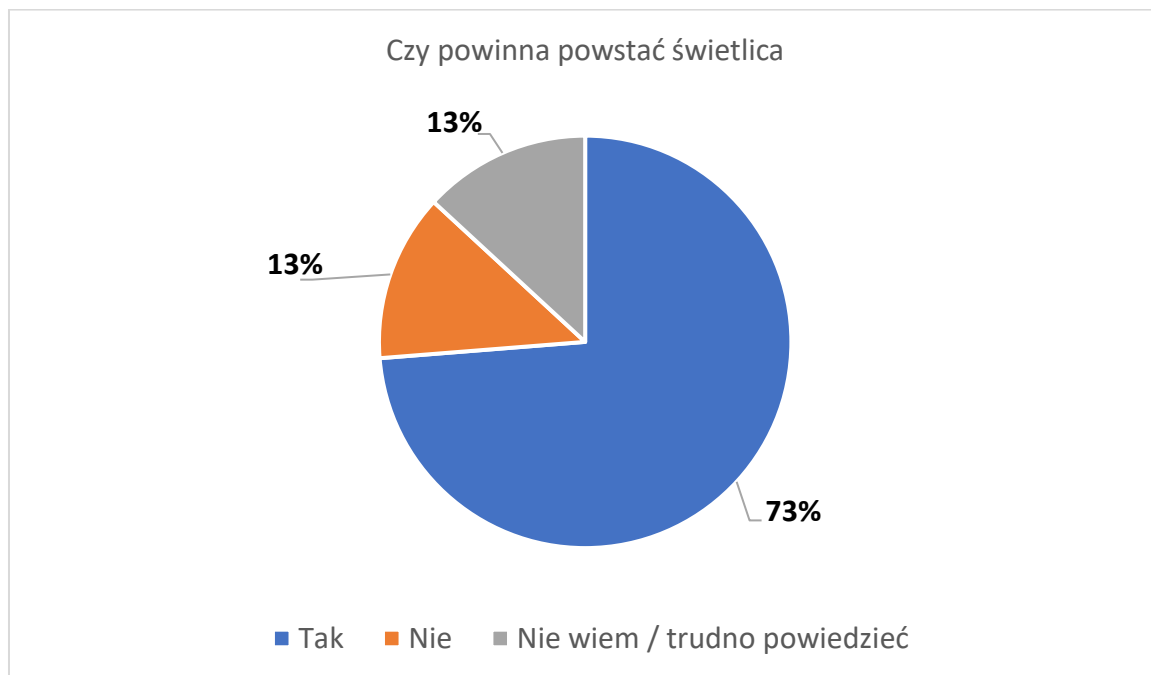
dla dzieci, jednorazowy event rowerowy czy piknik to mało, nic tak nie jednoczy jak wspólna pasja; Mała ilość eventów, pikników; Mamy wielki potencjał, ale brak punktu spotkań dla mieszkańców);

- poglądu, że wspólnota lokalna po prostu nie jest potrzebna, bo wystarczą dobre relacje sąsiedzkie i wzajemna życzliwość (*Każdy jest miły i kulturalny w stosunku do innych; Znam moich najbliższych sąsiadów, naszą Sołtys, ale nie mam jakichś relacji z pozostałymi mieszkańcami, ani nie czuje potrzeby ich nawiązywania czy pogłębiania; Nie wszyscy chcą się integrować; Uważam, że dobre relacje sąsiedzkie są ważne dla każdego mieszkańca, ale nadmierne "integrowanie" się nie jest potrzebne. Ludzie potrzebują sami decydować jak spędzają wolny czas i z kim go dzielą. Wspólnota kojarzy mi się z tworzeniem działań na wzór pomysłów z serialu Alternatywy 4, gdzie nad wszystkim czuwał gospodarz Anioł. Nie potrzebujemy "gospodarza", ani wścibskich sąsiadów, którzy będą nam mówić co robić w wolnym czasie).*

Świetlica – czy powinna powstać?

Badanych zapytano wprost, czy ich zdaniem na terenie sołectwa powinna powstać świetlica wiejska zapewniająca miejsce spotkań i różnej aktywności dla mieszkańców. Trzy czwarte badanych uznało, że jest taka potrzeba, przy czym 36% wybrało odpowiedź „zdecydowanie tak”, a tylko 7% uznało, że taka inwestycja „zdecydowanie nie” jest potrzebna.

Rys. 3. Ocena pomysłu powstanie świetlicy wiejskiej na terenie sołectwa

W wypowiedziach swobodnych osób badanych widać, że jest potrzeba stworzenia miejsca spotkań, przy założeniu, że powinno być to miejsce dostępne dla wielu grup mieszkańców i wielofunkcyjne.

Badanych zapytano również, co ich zdaniem powinno jeszcze powstać na terenie sołectwa. Propozycje mieszkańców można zgrupować w dwie większe kategorie:

- Infrastruktura miejska różnego typu – 11% (oświetlenie ulic, świetlówód, ścieżki, place zabaw);
- Infrastruktura sportowa różnego typu – 10% (basen, hala, ścianka).

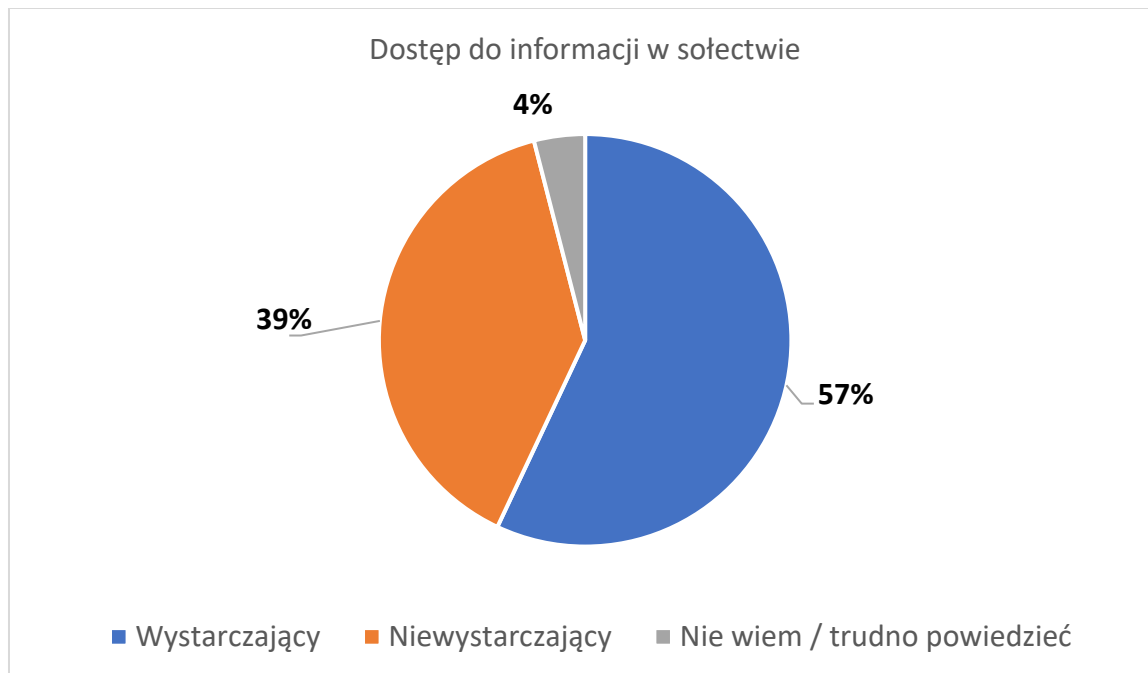
Wskazywano również sklepy, stację benzynową, bibliotekę lub punkt wymiany książek, bankomat, kawiarnię, więcej siłowni zewnętrznych, stację monitorującą jakość powietrza, defibrylatory, kamerę

na placu zabaw, lepszej komunikacji z osiedlem Dom rodzinny w postaci furtki itp. W odpowiedziach na to pytanie wspomniano również o potrzebie lepszej komunikacji z mieszkańcami ze strony Sołtyski i Rady Sołeckiej.

Ocena dostępu do informacji

Badanych poproszono o ocenę dostępu do informacji o tym, co dzieje się w sołectwie.

Rys. 4. Ocena dostępu do informacji o tym co dzieje się w sołectwie

Wprawdzie ponad połowa badanych uznaje, że dostęp do informacji o tym, co dzieje się w sołectwie jest wystarczający, to jednak fakt, że dwie piąte badanych uważa inaczej oznacza, że obszar ten wymaga poprawy. Jako sposoby poprawy dostępu do informacji badani wskazywali wiele rozwiązań, częściowo akcentujących krańcowo różne kanały dotarcia z informacją do mieszkańców. Część badanych wskazywała na pogłębienie obecności w Internecie, wykorzystanie różnych narzędzi i aplikacji mediów społecznościowych, inni z kolei podkreślali, że komunikacja nie może ograniczać się do Internetu ponieważ część osób nie potrafi lub nie chce korzystać z mediów społecznościowych. Warto podkreślić, że wśród propozycji pojawiały się pomysły (niekiedy poparte wprost podaną argumentacją) akcentujące dwustronną komunikację: nie tylko ze strony Pani Sołtys / Rady Sołeckiej do mieszkańców, ale również w drugą stronę.

- Strona internetowa – 19%
- Tablice ogłoszeń, plakaty – 14%
- Lepszy profil na FB / grupa na WhatsApp – 12%
- Inne wskazania:
 - podawanie informacji z wyprzedzeniem: 4%
 - zapewnienie dwustronnej komunikacji z mieszkańcami (np. fora): 4%
 - mailing / baza adresów: 2%
 - SMS-y: 3%

Mocne i słabe strony sołectwa

Ankieta kończyła się czterema pytaniami otwartymi. Dwa z nich dotyczyły mocnych i słabych stron sołectwa. Zamierzeniem badawczym było porównanie odpowiedzi na podobne pytania zadane na początku ankiety z tymi, na które badani udzielali odpowiedzi po przejściu ankiety, która zachęcała ich do namysłu nad różnymi aspektami zamieszkiwania w Wólce Kozodawskiej. Okazało się jednak, że sporo badanych potraktowało oba bloki pytań jako w zasadzie tożsame i uznała, że nie ma potrzeby odpowiadać na pytania na końcu ankiety. Pozostali z reguły powtarzali swoje argumenty lub co najwyżej je uzupełniali. Miały one charakter na tyle zbliżony, że do analizy zastosowano ten sam klucz kodowy i odpowiedzi pogrupowano w analogiczne kategorie, jak przy pytaniach o to, co się podoba, a co nie podoba w sołectwie.

Zatem mocne strony sołectwa to:

- Zarządzanie, wydarzenie, życie społeczne – 39% (w tym Pani Sołtys: 24%)
- Przyroda – 12%
- Sąsiedzi – 10%
- Infrastruktura sportowa i dla dzieci – 10%
- Usługi publiczne, sklepy, transport publiczny – 9%
- Drogi, ścieżki rowerowe, chodniki – 6%
- Cisza, spokój, bezpieczeństwo – 4%

Jak widać średnia liczba odpowiedzi to mniej niż jedna na badanego – świadczy to o skali braku danych w tym pytaniu. Interesujący jest wynik związany z oceną zarządzania, organizowaniem wydarzeń i życia społecznego na terenie sołectwa, w tym wysoka częstość wskazań na działalność Pani Sołtys. Można uznać, że część badanych na koniec ankiety niejako uznała, że nie można pominąć tego aspektu. Na te wyniki należy jednak patrzeć całościowo i posługiwać się przede wszystkim odpowiedziami spontanicznymi na początku ankiety na pytanie, co się podoba w sołectwie. Bez wątplenia ważniejszymi aspektami jest przyroda, niektóre elementy infrastruktury, cisza i spokój, sąsiedzi i to te czynniki wyznaczają poziom zadowolenia z zamieszkiwania w Wólce Kozodawskiej niż działalność Pani Sołtys, która bez wątplenia jest dostrzegana i doceniana przez sporą część badanych.

Z kolei słabe strony sołectwa to:

- Niedostateczny dostęp do infrastruktury lub jej słaba jakość – 14%
- Zarządzanie i informacja – 11%
- Niewłaściwe zachowania społeczne/złe relacje międzyludzkie – 10%
- Drogi, chodniki, ścieżki rowerowe – 4%
- Komunikacja publiczna – 4%
- Zaniedbana lub ograniczana przyroda, zaniedbania w zakresie estetyki i opieki nad zwierzętami – 4%
- Źle zaplanowana zabudowa – 1%

W tym przypadku jeszcze mniej osób udzieliło odpowiedzi – średnia liczba odpowiedzi to raptem 0,5 (co oznacza, że mniej więcej do drugiego badanego na to pytanie nie odpowiedział).

Aktywności mieszkańców

Badanych poproszono o wskazanie aktywności, które podejmują najczęściej w wolnym czasie zarówno na terenie sołectwa, jak i poza nim (gdy nie mogą lub nie chcą robić tego na terenie sołectwa). Najczęściej podawane aktywności to:

- Na terenie sołectwa:
 - aktywność sportowa (przede wszystkim rower): 51%
 - inna aktywność na świeżym powietrzu (przede wszystkim spacer): 49%
 - zabawa z dziećmi / wnukami: 11%
 - praca wokół domu (ogród, majsterkowanie, porządki): 9%
 - zakupy: 6%
 - życie społeczne z sąsiadami (w tym grille): 3%
- Poza terenem sołectwa:
 - aktywność sportowa: 36% (różne, najczęściej basen – 11%, również rolki: w tym przypadku wskazywano, że nawierzchnia ścieżek rowerowych na terenie sołectwa nie jest przyjazna dla jazdy na rolkach, joga)
 - uczestnictwo w kulturze rozumiane w tradycyjny, instytucjonalny sposób (teatr, kino, koncerty): 18%
 - życie społeczne (kawiarnie, restauracje): 12%
 - inna aktywność na świeżym powietrzu (spacer, wycieczki): 8%

Ankietę kończyło pytanie o ewentualne wypowiedzenie się na dowolny, ważny dla badanego temat, który nie pojawił się w ankiecie. Prawie nikt nie skorzystał z tej możliwości, a podane wypowiedzi nie układały się w żadne szersze kategorie i były powtórzeniem uwag przekazanych przy poprzednich pytaniach.

Podsumowanie – najważniejsze wyniki i wytyczne dla stworzenia społecznej koncepcji rozwoju Wólki Kozodawskiej

Wypowiedzi badanych wskazują, że jako całość sołectwa nie tworzą oni wspólnoty i są tego świadomi, a nawet nie znają niektórych części wsi. Ten wniosek potwierdza zresztą struktura próby – wypowiedzieli się niemal wyłącznie mieszkańcy rejonów na południe od Jeziorki, bliżej Zalesia Górnego, w wieku powyżej 40 lat, mieszkający tutaj od co najmniej kilkunastu lat. W części wypowiedzi porusza też niechęć wobec nowych mieszkańców, co niewątpliwie stanowi wyzwanie dla powstających planów rozwoju całego sołectwa. Tym samym za bardzo ważne uznać można dotarcie do pozostałych mieszkańców, zarówno po to, by poznać ich opinie, jak i w celu ich zaktywizowania oraz zachęcenia do uczestnictwa w lokalnym życiu społecznym.

Ważnym dostrzeganym przez badanych atutem sołectwa jest przyroda, deklarowano wysoką akceptację dla ochrony jej stanu. Równocześnie jednak wyrażane są oczekiwania dotyczące poprawy

różnych aspektów infrastruktury. Oznacza to, że wszelkie działania inwestycyjne, zwłaszcza dotyczące ewentualnego zagospodarowania rzeki Jeziorki, jeśli mają uzyskać akceptację mieszkańców muszą być czynione w sposób bardzo ostrożny z uwzględnieniem tych opinii i wychodzeniem im naprzeciw.

Mieszkańcom brakuje miejsca / przestrzeni do spotkań i integracji. Potrzebny jest teren zielony, rekreacyjny, który mógłby pełnić taką funkcję latem oraz miejsce do spotkań „pod dachem” w pozostałej części roku. Mieszkańcy popierają ideę stworzenia świetlicy wiejskiej i widzą jej zalety. Ważne, aby spełniała ona możliwie uniwersalne funkcje i pozwalała integrować się różnym grupom mieszkańców. Dotyczy to zwłaszcza osób dorosłych, w tym seniorów, którzy sygnalizują, że nie w pełni odnajdują się w obecnej ofercie imprez organizowanych na terenie sołectwa. Świetlica może być pomocna w tworzeniu i pogłębianiu wspólnoty lokalnej.

Pilne wyzwanie stanowi usprawnienie komunikacji z okolicznymi miejscowościami (w tym Piasecznem) oraz z Warszawą (tutaj oczekiwanym rozwiązaniem jest powiązanie rozkładów jazdy autobusów z kursami pociągów). W zakresie infrastruktury oczekiwany jest także rozwój ścieżek rowerowych – jest to podnoszono przez wielu mieszkańców, zwłaszcza, że jest to aktywność podejmowana na terenie sołectwa przez bardzo wielu badanych. W obrębie infrastruktury drogowej należy postawić na budowę chodników oraz na rozwiązania uspokajające ruch samochodowy i podnoszący bezpieczeństwo. Właściwym kierunkiem wydaje się budowa kolejnych rond oraz poprawienie warunków w różnych, zgłaszanych przez mieszkańców konkretnych miejscach sołectwa.

W obrębie pozostałej infrastruktury ważne jest rozwiązanie problemu wód opadowych oraz dostępu do światłowodu dla wszystkich chętnych mieszkańców. Natomiast dobrze oceniana jest infrastruktura dla dzieci (plac zabaw), chociaż wydaje się, że wymaga on odnowienia i działań podnoszących bezpieczeństwo (kamery, oświetlenie).

Działalność Pani Sołtys jest oceniana bardzo dobrze przez dużą część badanych. Warto jednak pamiętać, że część mieszkańców sygnalizuje, że nie odnajduje się w stylu zarządzania Pani Sołtys. Akceptacji dla Jej aktywności towarzyszy postulat udroźnienia komunikacji dwustronnej, utworzenia lub spopularyzowania kanałów do przekazywania informacji zwrotnej. Konieczne jest zatem docieranie z aktualnymi informacjami o wydarzeniach do większej liczby mieszkańców oraz umożliwienie im bieżącego artykułowania potrzeb.